

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom : Marc Ajenjo Cosp

Correu electrònic : marc.ajenjo@uab.cat

Prerequisits

Es recomana haver cursat amb suficiència l'assignatura de Metodologia i Disseny del primer curs del grau.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

L'assignatura constitueix un curs d'introducció als mètodes i tècniques de producció (recollida) i anàlisi bàsica de dades centrada en una perspectiva metodològica quantitativa. L'objectiu principal és oferir a l'alumnat la informació i la capacitat d'aplicació dels principals mètodes i tècniques de producció i d'anàlisi de dades quantitatives en el camp de la sociologia.

En concret, amb l'assignatura es pretén que l'alumnat construeixi els seu aprenentatge en base a:

- El coneixement i comprensió dels conceptes associats al procés d'investigació en ciències socials des d'una perspectiva distributiva o quantitativa, des de la construcció de l'objecte d'estudi, la recollida-producció de les dades i l'anàlisi estadística d'aquestes.
- Començar a adquirir la capacitat de concebre i planificar un procés d'investigació complet, en particular, el que es deriva d'una investigació per enquesta.
- La capacitat d'aplicació, a través d'un exercici real de treball empíric, dels instruments tècnics necessaris per a la mesura dels conceptes sociològics mitjançant un qüestionari: construcció del qüestionari, delimitació de la mostra estadística, desenvolupament del treball de camp, preparació i anàlisi bàsica de dades obtingudes.
- Introduir l'alumnat als principis bàsics de manipulació de dades a partir d'un full de càlcul (Excel).
- Saber utilitzar de forma bàsica i instrumental programari estadístic per a la introducció i identificació de les dades d'enquesta, la seva transformació i l'anàlisi estadística univariable (RStudio).
- Saber interpretar els resultats estadístics d'una anàlisi de dades des del punt de vista tècnic i substantiu d'acord amb el model teòric i metodològic construït.
- La capacitat bàsica d'avaluar la validesa i la fiabilitat dels resultats d'un estudi per enquesta i argumentar de forma crítica les seves limitacions i la seva capacitat de comprovació d'hipòtesis teòriques.

L'assignatura dona continuïtat a l'itinerari de mètodes i tècniques. D'una banda és una continuació de Metodologia i Disseny de primer curs, en què es presenta la metodologia i la lògica el procés d'investigació en ciències socials. D'altra banda és un curs que s'imparteix de forma paral·lela a l'assignatura de metodologia qualitativa, i ambdues són l'antesala de l'assignatura de Mètodes d'Anàlisi del segon semestre.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
3. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
8. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
9. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitius.
10. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitius.
11. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
12. Utilitzar els instruments estadístics univariats.
13. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.
14. Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.
15. Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.
16. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.
17. Definir conceptes d'anàlisi.
18. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
19. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
20. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.

Continguts

Part I. LA PRODUCCIÓ DE DADES

Tema 1. Introducció a la perspectiva metodològica quantitativa

Tema 2. L'enquesta

2.1 Del model d'anàlisi a l'operativització dels conceptes

2.1.1 Model d'anàlisi i disseny d'anàlisi

2.1.2 Procés d'investigació i etapes del mètode de l'enquesta

2.1.3 Operativització dels conceptes

2.1.4 La mesura. Concepte i tipus de mesura. Validesa i fiabilitat

2.2 Característiques generals de la investigació per enquesta

2.2.1 Definició i trets característics de l'enquesta

2.2.2 Tipus d'enquestes

2.2.3 El disseny de la mostra

2.3 La construcció del qüestionari: el context de l'enunciat

2.3.1 Tipus de preguntes

2.3.2 La formulació de les preguntes

2.3.3 Construcció d'escales

2.3.4 Organització del qüestionari: preguntes i discurs

2.4 Aplicació del qüestionari

2.4.1 Context de l'enunciació: situació social i contracte comunicatiu

2.4.2 El treball de camp: organització i planificació

2.5 Registre de la informació

2.5.1 La dada i la matriu de dades. Unitats i variables

2.5.2 La codificació i el registre de les dades

2.5.3 Identificació de les dades en suport informàtic

Part II. L'ANÀLISI DE LES DADES

Tema 3. Estadística descriptiva d'una variable

3.1 L'anàlisi de dades estadístiques

3.1.1 L'estadística a les Ciències Socials: estadística descriptiva i inferencial

3.1.2 Representació gràfica: sistemes de referència al pla, funcions lineals-equació d'una recta, altres funcions

3.2 Estadística descriptiva d'una variable

3.2.1 Distribucions de freqüències

3.2.2 Representacions gràfiques de variables qualitatives i quantitatives

3.2.3 Les característiques de posició central i no central

3.2.4 Les característiques de dispersió

3.2.5 Les característiques de forma

3.2.6 Anàlisi exploratòria de dades

Tema 4. Fonaments de mostreig i inferència estadística d'una variable

4.1 Introducció al mostreig

4.1.1 Conceptes propis del mostreig

4.1.2 Tipus de mostreig

4.1.3 Les distribucions estadístiques Normal i t d'Student

4.1.4 L'error màxim i el càlcul de la mostra a partir d'un error màxim

4.2 Inferència univariada

4.2.1 Interval de confiança per a les proporcions

4.2.2 Interval de confiança per a les mitjanes

Tema 5. Preparació de les dades i anàlisi (Excel i RStudio)

5.1 Introducció a l'Excel

5.1.1 Referències absolutes i relatives (us del \$) i formulació bàsica

5.1.2 Les taules dinàmiques

5.2. Transformació de dades i de fitxers en RStudio

5.2.1 Control i verificació de les dades

5.2.2 Nivell de mesura de les variables i classe en RStudio

5.2.3 Transformació de les dades: recodificacions, càlculs...

5.2.4 Manipulació de fitxers

5.3. Anàlisi de dades univariable en RStudio

5.3.1 Estadística descriptiva en RStudio

5.3.2 Introducció al paquet ggplot2

5.3.3 Inferència univariable: la construcció d'interval de confiança

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge

Preparació individual de les proves escrites	35	1,4	2, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 19, 20
Pràctiques a l'aula	26	1,04	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20
Tutories grupals programades	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20
Lectures dels textos	20	0,8	4, 8, 9, 14
Classes magistrals	26	1,04	7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20
Treball en equip	35	1,4	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

El curs es planteja amb una dinàmica d'ensenyament i aprenentatge continuada, el que implica el seguiment dels ritmes del curs i dels diversos continguts que s'han dissenyat d'acord amb les diferents activitats lectives programades.

Els continguts de la matèria tenen un fil conductor lligat al procés d'investigació i, per tant, la continuïtat de l'aprenentatge es justifica per la incorporació progressiva de conceptes i d'instruments, així com per la resolució de problemes i qüestions, que es basen en l'assimilació i en la pràctica de cada tema de l'assignatura.

Atès que l'objectiu de la formació és que l'alumnat aprengui a investigar en sociologia des d'una perspectiva quantitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura resulten de la combinació de sessions expositives amb exercicis de resolució de problemes i pràctiques a l'aula que permetin aplicar els conceptes adquirits, així com tutories de seguiment i treball autònom.

En aquest sentit, el contingut teòric i el contingut pràctic tenen, en aquesta assignatura, el mateix valor, de manera que el nombre de sessions s'ha dividit en parts iguals, entre teoria i pràctica, qüestió que també es reflecteix en l'avaluació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis pràctics de seguiment	5 %	0	0	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20
Anàlisi de dades	20 %	1,5	0,06	9, 10, 12, 13, 14, 18, 19, 20
Part II. Treball de recerca en grup	15 %	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 20
Part I. Treball de recerca en grup	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Producció de dades	20 %	1,5	0,06	8, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20
Eines instrumentals	20 %	1	0,04	12, 13

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

A grans trets l'assignatura s'avalua a partir de cinc elements: el seguiment de l'assignatura (5%), el treball en grup (35%), una avaluació de les eines instrumentals (20%), una prova escrita sobre la producció de dades (20%) i una prova escrita sobre l'anàlisi de dades (20%).

Seguiment

Durant el semestre es demanarà el lliurament de diferents exercicis pràctics. Aquests tant es poden dur a terme a les sessions, com requerir d'un treball fora de l'aula.

Tot i que aquest seguiment no es pot recuperar, es tindran en compte circumstàncies excepcionals i justificades, sobretot en el cas que aquests exercicis es facin a l'aula.

Treball en grup

El treball de recerca el duran a terme grups de 4-5 persones i tindrà dues parts: treball sobre la producció de dades (20%) i treball d'anàlisi de dades (15%).

- Producció de dades. A partir d'una pregunta de recerca, generar un qüestionari per enquesta que sigui capaç de donar resposta a la pregunta plantejada, així com la recollida de les dades i l'elaboració d'una matriu de dades. Aquesta part del treball no es pot recuperar.
- Anàlisi de les dades. Primera anàlisi univariable de les dades: anàlisi exploratòria, descriptiva i inferencial. Aquesta part es pot recuperar i/o repetir per tal d'assolir en el global la nota mínima.

Per aprovar el treball en grup cal un mínim de 4 punts en el conjunt dels dos lliuraments. Si un cop finalitzat el treball la nota és inferior a 4, no hi haurà dret a fer l'examen final, i la nota de l'assignatura serà de 2.

Eines instrumentals

Passada la meitat del curs, s'avaluaran les habilitats assolides amb el full de càlcul, i la destresa adquirida amb el programari RStudio de cara al tractament i manipulació de variables i de fitxers.

L'alumnat que tingui una nota inferior a 4, haurà de fer l'examen final.

Producció de dades

Passada la meitat del curs, es farà un examen per avaluar els coneixements sobre la producció de dades.

L'alumnat que tingui una nota inferior a 4, haurà de fer l'examen final.

Anàlisi de dades

El darrer dia de classe tindrà lloc una prova per avaluar els coneixements sobre l'anàlisi univariada de les dades.

L'alumnat que tingui una nota inferior a 4, haurà de fer l'examen final.

EXAMEN FINAL

Per poder-se presentar a aquest examen cal que la nota del treball en grup sigui de 4 o més.

Caldrà que es presentin a l'examen final els alumnes que alguna de les tres anteriors notes (eines instrumentals, producció de dades o anàlisi de dades) sigui inferior a 4; i aquells que la mitjana ponderada de totes les notes sigui inferior a 5.

Consideració d'estudiants no avaluables

Es consideraran estudiants no avaluables aquells que no hagin realitzat els dos lliuraments del treball, en el termini establert.

Sobre plagi als treball acadèmics o proves escrites:

Us recordem que, en el moment de signar la vostra matrícula us va comprometre en el següent sentit: "DECLARO que la Universitat Autònoma de Barcelona m'ha informat que (...) El plagi és l'acte de divulgar, publicar o reproduir una obra o part d'aquesta en nom d'un/a autor/a diferent de l'autèntic/a, fet que suposa una apropiació de les idees creades per una altra persona sense fer un reconeixement explícit del seu origen. Aquesta apropiació implica una lesió del dret a la propietat intel·lectual d'aquesta persona que no estic autoritzat a fer en cap cas sigui quina sigui la circumstància: exàmens, treballs, pràctiques... Per tant, em COMPROMETO a respectar les disposicions normatives relatives als drets de la propietat intel·lectual en relació amb l'activitat docent i/o de recerca realitzada per la UAB en els estudis que estic cursant."

En cas de detectar-se plagi l'avaluació de la prova, examen, treball individual o de grup serà 0.

Ús de la Intel·ligència Artificial

Per a aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la recerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos, les traduccions i com a recolzament puntual en la utilització del paquet RStudio. En aquest darrer cas, caldrà justificar el seu tractament i mostrar que s'ha comprès la sintaxi aportada per la IA.

La realització de qualsevol irregularitat en un acte d'avaluació (fraud acadèmic, plagi o ús indegut de la IA, tret del què s'esmenta en el paràgraf anterior), que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació, suposa que aquest acte es qualificarà amb un 0 i, per tant, la nota final de l'assignatura serà de 0. En aquest cas, a més, es podrà instruir un procés disciplinari a l'estudiant que incorri en alguna d'aquestes irregularitats. El professorat es reserva el dret de realitzar entrevistes orals o una prova alternativa, per tal de comprovar l'efectiva adquisició de coneixements i competències i per tant la validesa de les proves d'avaluació realitzades per l'estudiantat.

Bibliografia

Bibliografia principal:

López-Roldán, P.; Fachelli, S. (2015). *Metodología de la investigación social cuantitativa*. Bellaterra (Barcelona): Dipòsit Digital de Documents, Universitat Autònoma de Barcelona. 1a. edició.
<http://ddd.uab.cat/record/129382>

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...), programació i la resta d'informació de l'assignatura al *Campus Virtual*.

Bibliografia complementària:

Azofra, M. J. (1999) *Cuestionarios*. Madrid: CIS. Cuadernos metodológicos, 26. [Descarga gratuita en la web del CIS]

Bardina, X.; Farré, M.; López-Roldán, P. (2005). *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2: Descriptiva i exploratòria bivariant*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 166.

Cea D'ancona, M. A. (1998) *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

Cea D'ancona, M. A. (2004). *Métodos de encuesta. Teoría y práctica, errores y mejora*. Madrid: Síntesis.

Domínguez, M.; Simó, M. (2003). *Tècniques d'Investigació Social Quantitatives*. Edicions de la Universitat de Barcelona. Col·lecció Metodologia, 13.

Farré, M. (2005). *Estadística: un curs introductor per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1: Descriptiva i exploratòria univariant*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 162.

García Ferrando, M. (1994) *Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología*. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.

Llaudet, Elena; Kosuke, Imai (1997) *Data analysis for social science: a friendly and practical introduction*. Princeton: Princeton University Press

López-Roldán, P. (2015). *Recursos per a la investigació social*. Dipòsit Digital de Documents. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. <http://ddd.uab.cat/record/89349> | <http://pagines.uab.cat/plopez>

Quivy, R.; Campenhoudt, L. Van (1997) *Manual de Recerca en Ciències Socials*. Barcelona: Herder.

Rial, A.; Varela, J.; Rojas, A. J. (2001). *Depuración y análisis preliminares de datos en SPSS. Sistemas informatizados para la investigación del comportamiento*. Madrid: RA-MA.

Rojas, A. J.; Fernández, S.; Pérez, C. (1998). *Investigar mediante encuestas. Fundamentos teóricos y aspectos prácticos*. Madrid: Síntesis.

Sánchez Carrión, J. J. (1999). *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid: Alianza. Manuales 055.

Programari

Processador de documents: LibreOffice Writer, o Microsoft-WORD

Suport a presentacions: LibreOffice Impress, o Microsoft-POWERPOINT

Full de càlcul: Microsoft-EXCEL

Transformació i Anàlisi de dades quantitatives: RStudio

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	10	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	51	Català	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	510	Català	primer quadrimestre	tarda